

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ За кордоном

Тел. "Свобода": ВЕрген 4-0887 4-0237 — Тел. У. Н. Консу: ВЕрген 4-1018

FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

У КОНГРЕСІ ДОМАГАЮТЬСЯ ЗМІНИ ОБОРОННИХ ПЛАНІВ

Вашингтон, 1 березня. — Комісія збройних сил палати репрезентантів сформулювала запит до основних змін у плануванні й адміністрації країної оборони. На підставі студій свідочів знавців, складених під час переслухання, комісія видала

ТРУМАН ГОДИТЬСЯ ПЕРЕДАТИ СЕНАТОВІ ДОКУМЕНТИ ПРО ЛЬОЯЛЬНІСТЬ УРЯДНИКІВ.

Президент Труман змінив свою думку в справі переглядання сенатом документів про льояльність урядовців департаменту стейту й заявив, що він відступить їх до вжитку підкомісії, яка просліджує закиди, що в департаменті працюють комуністи. Президент згодився на те після довгої застави, щоб допомогти відбити закиди сенатора Джозефа МакКарті, що в тому департаменті працює 81 комуніст.

ЩЕ ОДИН СВИДОК В КОНГРЕСІ ВІДМОВЛЯЄ СВИДОКСТВА.

Комісія неамериканських діянь палати покликала Джана Луміса Шермана з Лос-Анджелеса на висвітлення, чи справді він стояв на чолі підпольного советського бюро в Токіо для ведення комуністичної агітації в Японії в порузінні з американськими комуністами. Під час свідчення проти Шермана Витакер Чемберс, який признався, що за часів своєї праці в федеральнім уряді передавав Шерманові матеріали. Свідокство Чемберса, складене давніше на тайнім засіданні комісії, відчитав слідчий агент комісії, Луїс Дж. Россел. Шерман відмовився складати зізнання, заявляючи, що його відповіді можуть обвинуватити його самого. Він навіть відмовився сказати, чи знає Чемберс або Гісса, якого федеральний суд у Нью-Йорку засудив на п'ять років тюрми за кривоприсяг при відпеканні шпигунства в користь Совєтів. Шерман був колись деканом одного коледжу, а перед тим був юніонним організатором, журналістом, шофером, і нічним сторожем.

К.І.О. ДАС ДОЗВІЛ УРЯДОВІ НА ОБВИНУВАННЯ БРИДЖЕСА.

Сан Франциско. — Член Верховного Суду Злучених Держав, Там К. Клерк, висловився в 1948 р., що Гері Бриджес, голова юнії докових робітників на Західному побережжі, "є небезпечним для країни", під час холодної війни і що щось треба зробити, щоб усунути його з його впливового становища в юніоні русі. Тепер виявилося, що Конгрес Індустріальних Організацій заявив, що він не буде противний, якщо федеральний уряд почне судове пошукування проти того провідника робітничих юніїв на Заході. Свідокство в згаданих справах склав на суді проти Бриджеса Мервін Ратборн, колишній товариш Бриджеса і важливий член Комуністичної партії, який знав його від 1935 р. Ратборн мав доступ до Білого Дому під час війни і був особисто знайомлений з панєю Елінор Рузвельт. Він був назначений Білим Домом членом Дорадчої ради Адміністрації Молоді. В 1948 він був покликаний на розправу суддею Кларком і почув від нього опінію про Бриджеса. Кларк сказав уже тоді, що на випадок стріляної війни Комуністична партія буде ставити п'яту колону проти Америки. Ратборн розмовляв теж з урядовцями К.І.О., а це з Філіпом Морей і Джеймсом Карей і вони сказали, що суд над Бриджесом не буде нападом на К.І.О.

ЛІЛЕНТАЛ ПРОТИ ЗАСТРАШУВАННЯ КІНЦЕМ ЛЮДСТВА.

Нью-Йорк. — Дейвід Лілентал, недавній голова комісії атомової енергії, у своїй промові на прилюднім зібранні в Тавні Голл, обговорював можливість небезпеки водневої бомби, однак не погоджувався з чотирма науковцями, які застрашують країну кінцем людства на випадок її вибуху. Він казав, що такі твердження є перебільшені.

МІНІСТРИ ТРЬОХ КРАІН ПЛЯНУЮТЬ ЗІБРАННЯ У ВАШИНГТОНІ

Вашингтон, 1 березня. — Міністри закордонних відносин дванадцяти держав, що об'єдналися в Північно-Атлантичськй Оборонній Пакті плянують більше зібрання, щоб передискутувати економічні й політичні проблеми, які стоять перед Західним світом. Лондонське міністерство оприялодило, що зібрання відбудеться в Європі. Однак, поки так зібрання буде скликане, міністри трьох Великих Потуг, тобто Америки, Англії й Франції, відбудуть своє засідання у Вашингтоні. Ціллю нарад буде підшукування способів для стримання комунізму від Західної Європи в переконанні, що самі військові підготування не є вистачальні для такої цілі.

МОЖЛИВІСТЬ ПЕРЕДАВАННЯ "ГОЛОСУ АМЕРИКИ" В УКРАЇНУ ЧЕРЕЗ ГРЕЦІЮ

Атени, 2 березня. — З місцевої американської амбасаді поінформовано, що з сьогоднішнім днем починає працювати нова могутня американська радіовисільня недалеко Салоніки, віддалена не цілих 17 миль від кордону опанованої Совєтами Болгарії. Радіостанція передаватиме "Голос Америки" до Балканських країн та до самого Советського Союзу. В повідомленні зокрема підкреслюється, що державний департамент вважає цю нову радіовисільню головною пригожою до передачі "Голосу Америки" в Україну.

МЕКМАГОН ЗА ПЕРЕГОВОРІ В МОСКВІ

Сенатор Брайен МекМагон, голова спільної конгресової комісії атомової сили, оголосив у промові до повного сенату проєкт "мирового хрестоносного походу" через скликання відповідних конференцій в Західному світі, а вершком тих конференцій мав би бути зїзд Генеральної Асамблеї Об'єднаних Держав у Москві. Сенатор вжив у промові вислову, що "сьогоднішній мир є більше загрозливий ніж уст колишній війни" і що, "якщо вичерпають вже всі нагоди, за винятком останньої" та, що продовжування холодної війни призводить до регітації й до велетенських видатків. Для переведення "хрестоносного походу" МекМагон вважає за необхідне негайне об'єднання Західних країн, а коли опісля зїдеться Асамблея О.Д. в Москві, тоді при допомозі радієвих промов можна буде освідомити російський наряд про небезпеку.

ЗГАДУЮТЬ УКРАЇНЦІ НА КАНАДСЬКО-АМЕРИКАНСЬКИХ МАНЕВРАХ

Ст. Луїс, Мо. — У щоденнику Ст. Луїс Повст-Диспеч з 21 лютого поміщена довша телеграма з Донджек Ривер, в території Юкон, у якій недавно відбулися канадсько-стейтські маневри. Там відзначалися американська група Шістдесятка Скадрона Біяйців, яка витримала до сотні годин у бою. Вона була б могла втриматися й 200-300 годин, якщо б було подостатком газоліни. Майор українського роду, Тарас Попович з Київленд, Огайо, командант Шістдесятки казав, що Стріляючи Зірки вживали керосини, або NP-1, коли вперше приїхали до Аляски. Тоді творилися водні криви, а машини треба було наперед розгрівати. Щоб узяти участь у боях якостей, не було тоді мови. Тепер, як каже Попович, усунуто вже пошину подібних турбот, бо вживають високо-октанової газоліни.

Попович, сказано в телеграмі, є летун-ветеран. Коли мав 30 років, був приміщений в Елмендорф в червні 1948 р. і є ентузіастом в підбігуванні літанні. Він зголосився до летунського відділу в 19 році життя, відбув механічну школу, потім школу летунських кадетів. Від рр. 1941 до 1945 він був інструктором в удосконаленій тактиці.

ЧЕРГОВА НАПАСТЬ СОВЕТІВ НА ФІНЛЯНДІЮ

Лондон, 2 березня. — Московська радіовисільня сьогодні вранці повідомила, що в згаданій вже вчора новій советській ноті до Фінляндії в справі видачі "воєнних злочинців" советський уряд обвинувачує Фінляндію в порушенні її мирових зобов'язань та погрожує "наслідками". В ноті стверджується, що Совєти вже від вересня 1947 року домагаються від Фінляндії видачі 300 російських воєнних злочинців та що Фінляндія досі видала тільки 24, хоча "всі особи, обвинувачені советським урядом, є відомі урядові Фінляндії" та що "фінські власті свідомо охороняють їх перед видачою Советському Союзу".

НОВОПРИБУЛА УКРАЇНКА ВИГРАЛА КОНКУРС В "ГОЛОСІ ДЕМОКРАТІЇ"

Честер, Па., 2 березня. — Місцевий "Таймс" з 23-го березня повідомив, що між чотирма фіналістами в конкурсі "Голосу Демократії", влаштованому Молодечою Палатою Торговлі у Вашингтоні, була теж 17-літня українка Ярослава Хомяк, яка тільки три роки тому приїхала до цієї країни з європейської скитальщини і тепер живе у Вашингтоні, Делавер. Рівночасно з повідомленням поміщено теж фотографію Ярослави Хомяк, якій на окремому прийнятті в готелі Статлер у Вашингтоні вручено відповідний диплом та чек на 500 доларів. Головним промовцем на прийнятті був д-р Ірл Дж. МекГрат, комісар виховання.

ТРАДИЦІЙНЕ ВІДКРИТТЯ НОВОГО БРИТАНСЬКОГО ПАРЛЯМЕНТУ

ЛЕЙБУРИСТИ ПІСЛЯ ВИБОРІВ ПРОВІРЮЮТЬ СВОЮ НАЦІОНАЛІЗАЦІЙНУ ПРОГРАМУ

Лондон, 2 березня. Вчора тут серед традиційних церемоній відкрито новий, тринадцятий в цьому сторіччі парламент Британії. Стверджується, що з недавніх передвборчих антагонізмів і полеміки не залишилось жадного сліду, як старі і нововибрані члени Палати

ВАЖКІ НАСЛІДКИ КОМІНФОРМІВСЬКОЇ БЬОКАДИ ЮГОСЛАВСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

Београд, 2 березня. Зорганізована керуванням Московською Комінформом господарська бьокада Югославії має вже сьогодні важкі наслідки для югославського господарства, стверджують тут в поінформованих колах. Це не тільки багат в дечому змінити свій першій п'ятирічний план, але вже й серйозно вичерпало югославські магазини споживчих дібр, важливих сировин, транспортних засобів і машинерії. Комінформ не задовольняється тільки самою бьокадою, але організує теж в самій Югославії господарські саботажі а велику скалю.

ТІТО ДІСТАВ НОВУ ПОЗИЧКУ З АМЕРИКИ

Юнайтед Стейтс Експорт-Імпорт Банк висигнував \$20,000,000 нової позички для Югославії, щоб ця країна могла заплатити за різномодні американські вироби і втримати належний висоті югославську валюту в її торгівлі між Сходом і Заходом.

ФУКС ЗАСУДЖЕНИЙ НА 14 РОКІВ УВ'ЯЗНЕННЯ

НАЙВИЩА КАРА ДЛЯ НАЙБІЛЬШОГО СОВЕТСЬКОГО ШПИГУНА В БРИТАНІЇ.

Лондон, 2 березня. — Найвищий британський суддя засудив вчора натуралізованого британця німецького походження, д-ра Клявса Фука, на 14 років ув'язнення за видачу Совєтам рішальних для оборони Заходу тасмниць атомичної бомби. Це є найвища кара, передбачена британським законом за такий злочин. 38-літній Фуке, що в 1933 році втік перед Гітлером до Англії побоюючись переслідувань за свої комуністичні переконання та в 1942 році дістав британське громадянство, вважався науковим генієм і був одним з трьох найголовніших осіб в британських дослідах атомичної зброї. Він признався до видачі Совєтам тасмниць, від якої залежить не тільки доля Британії і Західної цивілізації, але й доля людського роду. В мотивах присуду суддя ствердив, що Фуке допустився під цим оглядом найбільшого злочину зради в історії. Засуд видано за чотирі конкретні випадки передачі Совєтам атомичної тасмниці в часі між 1943 і 1947 роками, з того два рази в Америці, раз у Нью-Йорку і раз в Бостоні, та два рази в Англії. Суддя теж ствердив, що вже ціла арешту Фуке передав Британії важливі тасмниці, тільки не окреслив їх ближче і не сказав до чого вони відносяться до самої атомичної зброї чи до советської шпигунської сітки. Фуке зі свого боку ще додав, що він поповнив ще одну зраду, іменню, зраду свого мозку. В суді обвинувачував найвищий державний прокуратор, сер Гартлі Шокурс, а боровий адвокат Дерет Куртіс Веннет, той сам, що заступав перед судом "лорда Гав-Гав" зрадника з Гітлерівського радді під час війни. Ця безприкладна зрада Фука у відношенні до гостинної країни має свою первопричину в комуністичному наставленні Фука. Хоча зрада Фука раніше виявила американське Еф Бі Ай, Фуке теж сам і без його впливу впливу зі зовні та ще як вільна людина виявив свій злочин з хвилиною, як почав сумніватися щодо правильності советської політики. Суддя ствердив, що той шкоди, яку Фуке заподіяв людству своєю зрадою, вже ніколи не можна буде навести. Під час суду, як і під час слідства не виявлено, які саме інформації Фуке передав Совєтам, стверджуючи тільки, що вони були рішального значення.

ПРОДОВЖУЄТЬСЯ КОМУНІСТИЧНА ВІЙНА ПРОТИ "КОКА-КОЛА"

Париж, 2 березня. — Добившись в Національній Асамблеї ухвали закону про можливу заборону продукції, привозу і продажу в країні популярного американського напиту кока-кола, французькі комуністи ухвалили вчора резолюцію, домагаючись поправки закону в тому напрямку, щоб в ньому була ще додана виразно назва кока-кола і не тільки загальне окреслення "рослинного напиту". В інших колах, включно з офіційними, висловлюється гостру критику ухвалення закону, вважаючи його постанови типовим комуністичним нонсенсом.

ЗАПОВІДАЮТЬ ІЗРАІЛЬСЬКО-НОРДАНСЬКИЙ ДОГОВІР.

Тель-Авів, 2 березня. — Після довгих переговорів тут заповіджено можливість остаточно порозуміння між Ізраїлем і Йорданом, що мало б бути підтверджено окремим п'ятирічним договором про ненапад. В договорі мав би бути включений теж цілий ряд взаємних концесій між обома країнами, між іншим, право вільного користування портом Гаїфа для Йордану.

20% НІМЕЦЬКОГО БЮДЖЕТУ НА ОКУПАЦІЙНІ КОШТА.

Бонн, Німеччина, 2 березня. — Західні високі комісаріати в Німеччині вчора встановили німецькі окупаційні кошти на приблизно 1,000,000,000 доларів, що становить, оціночно, 20% західно-німецьких федеральних коштів і краєвих бюджетів. Ці кошти охоплюють вдержання окупаційних військ та все з цим зв'язане, включно з вдержанням та майбутньою опікою переміщеними особами. Німці мали б покрити теж частину коштів недавнього повітряного "ліфту". Докладні цифри окупаційного бюджету мали б бути проголошені в найближчих днях. З німецьких кол заповідають, що канцлер д-р Аденауер, від імені німецького уряду, збирається оголосити цілий ряд застережень проти цих коштів.

ПІСЛЯ ДОГОВОРІВ ПРОТИ ФРАНЦІЇ І СААР-ШИННОЇ.

Париж, 2 березня. — Після трьох тижнів інтенсивних нарад між представниками Франції і автономної області Саарщини, дійшло до порозуміння між обома партнерами в таких п'ятих важливих справах: 1. Включення залізничної Саарщини у француську залізничну систему; 2. Дозвіл громадянам Саарщини на ведення підприємств у Франції і навпаки, французькі громадяни зможуть це саме робити в Саарщині; 3. Договір щодо найголовніших спільних господарських проблем; 4. Порозуміння відносно статуту французького високого комісара в Саарщині, що в дальшому буде дипломатичним представником; 5. Остаточне поладження довгих дебат щодо копанень вугілля в Саарщині. Загальною характеристикою цих договорів є господарські концесії Саарщини в користь Франції, в заміну за французькі автономні концесії в користь Саарщини.

ЗАСУДИЛИ РЕВОЛЮЦІОНЕРІВ В ІСПАНІЇ.

Мадрид, 2 березня. — Місцевий суд засудив на кару ув'язнення від одного до 12 років чотирі жінки і двох чоловіків, обвинувачених за переховування підпільників проти режиму ген. Франка. Цього проступку вони допустилися три роки тому.

FOUNDED 1893

Романа
свій ви-
з прос-
бання
и, пішла
чечери з
там за
всі уя-
й й обу-
бачила,
е теку,
исов! В
свідомі-
ствую
о її на-
м тільки
статися й
исті і не
она, ви-
о пішов,
відібра-
ий в не-
м могла
вертєльну
ова по-
поліцію
ого вже
ова про
ман те-
дим до
ш фаль-
отри-

взагалі пийорського „Істу”.
Бо чи можна вважати крити-
кою безпідставні теревені не-
вігласа, який береться аналі-
зувати і оцінювати життя, пра-
ці і досягнення трьох поко-
лінь виключно на підставі то-
го, що йому здається?

Такий підхід до справ, таке
часто високопарне невігластво
спостерігається від деякого ча-
су й у відношенні до інших
справ та до цілої української
проблематики, як такої. Мож-
ливо, що воно має свої вияв-
нення. Але воно напевно не
має свого виправдання, як не
може мати виправдання ніщо,
що приносить шкоду україн-
ській справі та українському
народові.

мавши таку фатальну для се-
бе вістку? В одній хвилині він
знайшовся без виходу. Бори-
сов був арештований, Ганка і
я хоч і в паничі, але покищо
поза його доступом. От же
він, боячися здемаскування в
моменті, коли Марта приведе
Романа, ставить усе на одну
карту. (Кінець буле).

Перепис населення З. Д. А. й завдання нашої імміграції

КОМУНІКАТ УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСОВОГО КОМІТЕТУ.

Цього року відбудеться 17-й з черги що-10-річний перепис населення ЗДА.

Хоча Переписне Бюро (Цензус Бюро) працює постійно, збираючи та проголошуючи всякі статистичні дані й інформації, однак, що 10 років переводить воно загальний перепис, щоб перевірити стан населення й усіх ділянок його життя й діяльності.

Всім нам відомий і понижаючий нас факт, що в урядовій статистиці Америки українці досі майже не існували. Хоч ми самі твердимо, що нас у ЗДА є бодай 1 мільйон, як не більше, то останній перепис населення з 1940 р. виказує лиш біля 80 тисяч українців, та коло 60 тисяч „рутенців“ і „русьняків“!

Деж пропало понад 800 тисяч українців у тому переписі? Вони збагатили статистику поляків, австрійців, чехів, мадярів і росіян!..

Цього року в квестіонарі перепису населення вставлено вперше два питання, які допоможуть окреслити точно національне походження горожан ЗДА двох поколінь, себто всіх тепер живучих їх родичів:

Питання Ч. 13: „В яким стейті (або чужім краю) дана особа роджена?“

Питання Ч. 25: В якому краю роджені батько й мати даної особи?

В поясненнях до повних питань сказано, що в відповідях треба подавати ім'я стейту ЗДА, території або посілості ЗДА, або чужий край, розрізняючи навіть між французькою Канадою, а рештою Канади!.. Коли цей перепис хоче такого точного поділу національного походження уродженців сусідньої Канади, що є мішаниною багатьох національних груп, як і ЗДА, то тим більше в інтересі перепису населення Америки є точні й фактичні дані про національне походження всіх горожан ЗДА.

Ясним, природним і самозрозумілим є, що всі горожани й нові іммігранти українського походження повинні відповісти на одне або друге з повних питань одним словом: Україна. Або Ви самі, або Ваш батько і мати, або лиш батько чи мати, родились на котрійсь з українських земель, отже в краю, що зветься тепер уже всіма своїми й чужими людьми — Україною і тому треба подавати лиш ту назву, а не жадну іншу.

Цьогорічний квестіонар перепису населення не питає, в якій державі (поза Америкою й її посілостями) хто родився, під якою владою, під чимось займанством, а просто й найпростіше — в якому краю. Бо край остаєся краєм без огляду на те, хто в ньому володів вчора, а хто володіє нині. Німеччина остаєся Німеччиною, чи там володіють самі німці, чи американці, британці, французи й Совєти... Австрія є Австрією, чи там при владі самі австрійці, чи знову ж ті самі союзники з останньої війни. Польща остаєся Польщею, чи вона була поділена між Австрією й Росією, чи тепер в цілості під Совєтами. Тож і Україна остаєся Україною, чи вона була поділена між Совєтами, Польщею, Румунією, Чехословаччиною й Мадярищиною, чи тепер майже в цілості під Совєтами. Тому в відповідях не можна вживати назви бувшого чи теперішнього займанця нашого краю але треба подати одну й єдину назву цілого нашого краю — Україна.

Той квестіонар не питає теж Вас, в якій провінції, чи в якій частині даного чужого краю (значить поза Америкою) Ви чи Ваші родичі родились. Отже не потрібно казати, що Ви чи Ваші родичі роджені в Галичині чи на Буковині, в Карпатській Україні чи Карпатській Русі, на Волині чи Поліссі, Лемківщині чи Бойківщині, Підгір'ю чи Поділлі, в Чернігівщині чи на Херсоні, в Слобідській Україні чи на Криму, Вороніжчині чи Донщині. Всі ті рідні й дорогі Вам сторони творять один великий, багатий і славний край — одну Україну — і треба вживати тільки тої одної всеобіймаючої назви — Україна.

Коли так поступлять і лиш такі назви краю свого чи своїх родичів народження вживуть всі горожани Америки й нові іммігранти українського роду та всі їхні діти, роджені в Америці, тоді цьогорічний перепис населення Америки дасть нам образ нашого стану в Америці та піднесе наші значіння серед решти горожан цього могутнього краю.

Цьогорічний перепис населення ЗДА відбудеться в дніх від 1-го до 15-го квітня, 1950 р. За ті два тижні біля 160 тисяч переписців відвідають кожну хату, кожну родину в ЗДА та їх посілостях і територіях з квестіонарами, що містять понад 300 питань.

Український Конгресовий Комітет, що мав на увазі що важку справу від початку цього року, звертається отсим з проханням до всіх українських Церков, національних організацій, видавництва, окружних і місцевих товариств, братств, сестричтв і клубів та громад, щоб поклали енергійну освідломлюючу працю в справі цьогорічного перепису населення та нашого завдання супроти цього. Щоб допомогти в цій праці, УСК видасть більшу кількість інформаційних листків в українській і англійській мовах, які виле до поширення в усіх наших громадах. Читачів цієї преси просимо теж переслати повний комунікат з рук до рук.

Український Конгресовий Комітет робить теж заходи, щоб головне Переписне Бюро видало відповідні інструкції своїм робітникам, які переводитимуть перепис, щоб вони — з ігноранції чи злої волі — не баламутили наших людей в справі вірного подання свого національного походження.

Українці й Українці! Сини й Доньки Українців! Кличемо Вас вийти з чужонаціональних кривок і нор, скинути чуже пір'я, відкурятись понижуючої безіменності, перестати бути „Іванами без роду“, а вийти на світло дня й на арену свободного американського життя гордимися синами й доньками великого і славного свого народу й одної та єдиної в світі України!

Український Конгресовий Комітет.

Бути членом Українського Народного Союзу, значить належати до такої української організації, яка об'єднала в Америці й Канаді найсвідоміші українські сили в один ідейний монолог та поставила його на службу нашим країнам та нашому поневоленому українському народові.

ДЕ ВОНИ?

Прочитав я статті В. Мудрого та В. Дорошенка, а передіше д-ра В. Барана, в яких виявлені українські жертви большевицького НКВД. Зо свого боку хочу доповнити цей список дальшими жертвами, мені відомими, головню з останніх днів червня 1941.

1. Володимир Пйотровський, українець, окружний суддя в Самборі (літ около 60). 2. Юрко Мартинович, урядник, Повіт. Союзу Кооператив в Самборі, член ОУН, зліквідований в Самборі, червень 1941. 3. Іван Турчин, купець в Самборі, літ около тоді 30, зліквідований 1941 р. в Самборі. 4. Мгр. Зенон Макар, суддя, ур. 1905 р., зліквідований 1941 (червень) в Самборі. 5. Макар (батько порицого), парох Місткович, коло Самбора, засуджений на кару смерті, розстріляний при масовій масакрі в'язнів в тюрмі в Самборі, на подвір'ю цієї в'язниці в останніх днях червня 1941 р. 6. Д-р Роман Матвієв, суддя в Мостиськах, розстріляний в Перемишлі, (большев. весна 1941 р.). 7. Д-р Іван Хотинець, суддя в Мостиськах, зліквідований на весні 1941 р. 8. Н. (правдоподібно Володимир) Балицький, директор кооперативу „Зоря“ у Львові на Богданівці, арештований зимою 1940 р. в зв'язку з атентатом на обласного шефа НКВД у Львові Н. Бабарікіна, розстріляний на весні 1941 (червень), на бригадах у Львові. 9. Юрко Грицяк, тоді 15-літній, син о. Ніколая Грицяка, канцлера, єпископської консисторії в Перемишлі, замучений в тюрмі в Дрогобичі на весні 1941 р. (через арешт сина). Большевики хотіли вплинути на батька — а через нього на єпископа Коциловського. Батько о. Ніколая Грицяка поклали суду єпископа Йосафата Коциловського. 10. Андрейчик, парох Залужа, коло Лиська, замучений в тюрмі в Стрию на весні 1941 р. (мертвого опісля знайдено в каналі під тюрмою в Стрию). 11. Володимир Банах, син о. Банаха з Доброгостова коло Дрогобича, застрілений большевиками в 1941 в червні. 12. Н. Куц, урядник міста Дрогобич, не дострілений враз з 28 українцями в Миколаєві коло Львова (куля сховнулася по чашці й вийшла шокую (тесть Василя Колинка з Дрогобича). Інших 27 українців, яких називав не пам'ятаю, постріляно в червні 1941 р. в Миколаєві, в час відвороту большевиків.

Спільну могилу віднайдено в Миколаєві. 14. Михайло Малинович, адвокат з Жидачева, розстріляний на весні 1941 р. Оскільки собі пригадую, виміненій в статті д-ра Барана. 15. Ілько Яворський з Турчанщини, розстріляний як українець відділом НКВД підчас відвороту большевиків в червні 1941 р. в селі Улично, пов. Дрогобич, опісля там же й похований українцями. 16. Н. Савула, урядник міський в Лиску, пов. Сянік, замордований враз з іншими 20 (разом 21) українцями в Лиску в червні 1941 р. Спільну могилу знайдено в червні 1941 по відвороті большевиків. 17. Надто згадані статті нічого не згадують про масові вбивства на подвір'ю тюрми в Самборі около 400 українців, в останніх днях червня 1941 р. в час відвороту большевиків. В'язнів НКВД виправдувало келіями на в'язничне подвір'я, де їх масово розстрілювано. Бунт, який зчинився в тюрмі та наступ німців перешкодив большевикам достріляти решту. Врештовані, які можуть бути свідками цього злочину: І. о. Канада, парох Лішні коло Дрогобича, який тоді сидів в цій тюрмі. 2. Іж. Осип Клясик, пізніше купець в Дрогобичі (ініціатор бунту). 3. Дмитро Кручиник зі Самбора, опісля з Тернополя. Ці особи, оскільки би їх віднайти потвердили пошпий факт. 18. Масова масакра селян з Гаїв Вишних коло Дрогобича, постріляних через НКВД на подвір'ю тюрми в Дрогобичі. По відвороті большевиків в червні 1941 знайдено замурувану пивницю в тюрмі в Дрогобичі, в якій були верствами покладані трупи, зляні вапном. Другу могилу, кількості трупів slučajно відкрив на подвір'ю тюрми в Дрогобичі знайшов доц, який сполохав плитку версту землі, унаслідок чого тіла померлих. В обох цих місцях відкрито около 700 трупів.

В цих фактах не згадує нічого зні Василь Мудрий, ані д-р Володимир Баран. І ясно, при такій широкій акції большевицького НКВД не могли зібрати точну всего матеріялу. Багато пропадає — через обоятистость очевидців. Ці факти мені особисто знаві, а теж й вимінені особи — обидві в'язниці я оглядав — та про ці речі відомо мені від очевидців, а теж й сусідів.

Д.

Не було ні суду ні засуду

Обговорення п'єси М. Понеділка „За двома зайцями“ (за канвою відомої п'єси М. Старицького) в Літературно-Мистецькому Клубі, викликало досить широкий відгук в українському середовищі Нью Йорку. Всі визнають, що воно було цікаве і жваве. Але в нотатках з цього приводу в пресі й в усних розмовах чомусь часто говорять про „суд“ над п'єсою, а одна газетка навіть категорично твердить, що на згаданому дискусійному вечері письменники „засудили“ п'єсу, як, мовляв, негодяжу. Цим дається зрозуміти, ніби то було прийнято якусь цього роду ухвалу.

Фактично ж була (як і заповіджено наперед) дискусія над п'єсою, як літературним твором, що зрозуміло, призвела і до обговорення і самої постанови п'єси в Театрі-Студії Гіньяка. Перший промовець (Кошельняк), що започаткував дискусію, спинався лише на хибних моментах. Хто інший зупинився саме на позитивних п'єси. Чи це було добре? Можна про це сперечатися, але для того, щоб учасники дискусії могли скласти собі вікні пов-

ний образ мистецької вартості твору, як і постави театру Гіньяка, та „зайняти“ своє становище щодо оцінки його, — такий початок ведення дискусії на тому вечері цілком себе виправдав. Аж ніяк не копіювано безкритичного совєтського „літературного судівництва“ і президія кількразово остерігала, щоб дискусія не влязла „всерйоз“ іронічно вжитого у вступному слові терміну „прокурор“ і „оборонець“.

Ніякої ухвали із „засудом“ чи „винравданям“ твору, як це практикується в підсов'єтських умовах, не було і не передбачалося. Загальна ж оцінка присутніх виступила — кінце-кінцем цілком виразно: твору гостро актуальний і попри деякі хибні, влучно висміює потворну „теорію і практику“ за і до обговорення і самої постанови п'єси в Театрі-Студії Гіньяка. Образ „совєтського генерала пропаганди“, Голихвостого, і „накрученої“ совєтською політграмотою комсомолки Пріципи-Пріципи виразно протистоять здоровому глуздові українських селян-колосників, що врешті й викривають усю нікчемність совєтського генерала від пропаганди, роздаючи його на очах публіки.

Володимир Барагура.

Політика „уступання з дороги“, „руки в кишені“ та „доларова дипломатія“

У житті бувають такі ситуації, що сильна й відважна людина уступає мовчки із шляху нахабі, щоб тільки уникнути конфлікту. Це не ознака слабости чи страху, а почуття відповідальности за спокій і правопорядок. Але буває й так, що нахаба не розуміє интенції сильної, зрівноваженої й тактовної одиниці, пояснює собі її поступливість слабосилістю й боязню, робить крутий поворот — з нахаби, що лізе вам у дорогу й спихає у рив, заявлять бажання стати супутником західних великодержав, який готов паці-об-пліч крокувати разом з ними в тому самому напрямі. Зрештою совєтська преса вже принесла перші вістки про таку реакцію. Появилися там статті про „можливість співжиття й співпраці соціалістичної й капіталістичної системи на довшу мету“. Це буде тривати так довго, поки большевики не матимуть у руках тайний водородної бомби й не почнуть продукувати її в розмірах, які дозволяють їм вступити знову в „ролю нахаби“.

У таких випадках большевики мають іншу тактику й варто засвоїти собі її іншим великодержавам. Вони мовчати. Досі ніхто з совєтських джерел не довідався про кількість їх дивізій, про нові зброньки в ділянці воєнної техніки. Про „Катюшу“ й „органі Сталіна“, страшну артилерійську зброю, що завдає стільки моральних і кривавих втрат гітлерівським арміям, німці довідалися щойно на полі бою... Другий факт: міністер закордонних справ ЗДА Дін Ачесон — як повідомляла преса — склав програму, як відірвати від Сталіна підбиті ним народи й сателіти. Плян сам по собі щасливий, але метода й засоби його виконання, тобто реалізація його при допомозі „доларової дипломатії“ для тих, хто знає СССР, видається утопічним і найнищим. Долар всесильний, але на кордонах СССР його сила кінчається. Поміляється той, хто думає, що можна в межах СССР фінансувати якийнебудь відосередній підпольно-революційний рух з надією на успіх. Жаден народ, що знайшовся в лабетах Сталіна на таку концепцію піти не може, бо такий крок мав би ніяких шансів на успіх, а для заангажованого народу був би однозначний із самотужком, повним філіанством з ним щенням. Такий план не злякає совєтів, навпаки дасть їм у руки претекст почати масове винищування неросійських народів, мовляв, вони за американські гроші діють на його шкоду.

Для тих, хто зорієнтований у совєтсько-большевицькій дійсності, ясно, що потрібна тут інша дипломатія: сильний удар ззовні при одночасному ослабленні совєтського колоса з середини за допомогою повстанського руху поневоєних народів. Але, щоб не повторити помилок німців з 1941 р., коли був удар ззовні, але без підтримки з середини, бо „політична“ програма, яку проголошували німці з нагоди створення „райхскомісаріату України“ — „моліться, працюйте й будьте щасливі“, не могла ніяк захопити цих народів до співдії.

Здається, що цих кілька прикладів-ілюстрацій з життя вистане, щоб витягти відповідний висновок, чи в відношенні до СССР політика „уступання з дороги“, „руки в кишені“ та „доларова дипломатія“ виправдуються.

Вступайте в члени У. Н. Союзу

„ЕКЗАРХ“ УКРАЇНИ І „БОГОДАННИЙ“ ІОСИФ.

В наші руки попала цікава книжка: Митрополит Николай — „Слова, Речи, Послання“, видана „Издательством Московской Патриархии“ ще в 1947 р. Тим, хто не знає що це митрополит Николай, слід пригадати, що в 1940-41 він був назначенням Москвою „екзархом“ західних областей України й Білорусі, а в 1941-43 — „екзархом“ України, „Митрополитом Київським і Галицьким“. В тій книжці, що обіймає роки 1941-46, є п'ять „посланий“ цього митрополита до населення України, перше з них датоване 28 березня 1942, а останнє 7 листопада 1946. Всі ті „послання“ — дуже характеристичний документ московської церковно-большевицької політики, не позбавлений інтересу й сьогодні.

Найбільш заболіло митр. Ніколая те, що після захоплення України німцями українська православна Церква вважала, що прийшла добра нагода зрвати з большевицькою „церквою“ в Москві і її ставлеником митр. Сергієм. За це українські єпископи Автокефальної Церкви удостоїлися справжньої московської лайки, особливо архієп. Полікарп, призначений „гітлерівським лакеєм“, „відщепенцем“ і „найстрашнішим“ прізвищем — „петлюрівцем“. Підозрілим для митр. Ніколая видався архієпископ Полікарп ще 1940 р. тим, що хоч і „нібито“ визнавав зверхність московського патріярхату, але все відтягував висловити свою підлеглість на писемі. Архієп. Полікарп, пише митр. Ніколай, нахвалювався ще давніше, що волів би продати Україну чортові, а не дати її москалеві... Далі митр. Ніколай лається за те, що українські єрархи подбали за переказ богослужбних книг українською мовою. Бо „хоч це і святе діло перекладати книги, він (архієпископ Полікарп) вклав у це чорні замисли“, бо тим намагався мовно відокремити українську церкву від російської. „Російський нарід — пише митр. Ніколай — не хоче на силувати волі своїх співбратів-українців, і сам український нарід свободним виявом волі побажав і продовжує бажати братського зєднання свого з російським народом“...

Не без пікантності є й „Послання до клиру і віруючих України в день Рождества Христова“ і 25-ліття Совєтської України“ (як і все — в російській мові). Тут митр. Ніколаєві знову не дають спати „українські архипастірі, які зрадили родину і матір Церкву Російську“. Ті архієреї — Олексій Громадський, Пантелеймон Рудик знову архієп. Полікарп Сікорський.

Серед усіх благословень і святих імен, що їх щедро розсилає митр. Ніколай, соковито звучить „да будет слава і честь нашему геніальному богоданному вождю Іосифу Віссаріоновичу!“

СТАВІТЕ ЧЛЕНАМИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, А ТАКИМИСАМИ І СПІВВЛАСНИКАМИ 11-ЦЯТИ МІЛЬЙОНОВОГО МАЙНА ОРГАНІЗАЦІЇ

НОВІ КНИЖКИ

ЯР СЛАВУТИЧ

Правдоносці (поезії) — \$1.00

Спрага (поезії) — 0.75

Оформлення мистців

О. Лягурицької, М. Дмитренка та Я. Гіздівського.

Замовлення разом з належитістю слати до:

„СВОБОДА“

81-83 Grand Street

(P. O. Box 346)

Jersey City 3, N. J.

Павло Малай

ЗОЛОТУЮ НИВУ ЖАТИ!

(Нарис)

— Ой, збираймося працювати, золоту ниву жати... — Оцей заспів і змістом і мелодією такий простий і дохідливий до душі — відразу настроює глядачів. Зал затихає і, з розгортанням співу, входить в транс — переймається грою на сцені.

„Запорожець за Дунаєм“ — слава українська опера. Єдиний великий твір автора. Чорна ніч російської реакції від доби Валуватих — доби душительства і пожертв всього українського — задушила й обдарований талант С. Артемовського. І чи це одна єдина змарнована сила в темряві тієї ночі? Їх багато. Вони встають довгими рядами і позначають всю нашу історію своїми жертвами, встають невіддільним рахунком і білому й червоному окупантові. А наш Шевченко? Погано невіддільна жертва на завжди лишиться в народній пам'яті і будитиме сумління народу — порвати кайдани!...

... гудь, облежте, вість, принесіть з рідного краю! — кінчається перше солю (співас Н. Ярош) і погасає за сценою спів хору — „... хоч Дунай нас розділяє, серцем з вами будем жити!“. Слова мають символічний зміст. Вони хвилюють, беруть за душу. Дія розгортається. Як піде далі? І „прихильники“ наших акторів і їм незнайомі — переймаються цим напруженим питанням.

На залі багато глядачів, що бачили оперу в столичних театрах — у Києві, Харкові, Львові... І вони теж хвилюються — як воно вийде тут, у цих людей, що зросли, оформувалися далеко від України, від того природного оточення і духовного клімату, що в їх атмосфері творила опера. Мистецтво не мислимо по-за своїм народом, що складає і духовно-культурний і соціально-політичний клімат, в якому воно твориться. І коли на цій сцені і оформлення і майстерність гри не до порівняння зі „столичним“ театром, але глядач захоплений, він живе, переживає дійство — то це не тільки тому, що опера сама по собі хвилює його своїм символічним звучанням в обставинах далекої чужини — своєю мистецькою силою зростає настрій, перейнятий трансляцією найпотягнішого почуття до рідного краю, що там — „за тими за Дунаєм“, але й тому, що актори і своїм співом і прою створили те відчуття рідного краю. Вони його так само відчують, вони не втратили ду-

ховного зв'язку з рідним краєм — з Україною.

Про виставу опери в Бостоні говорили давно, очікували дня того, коли вистава відбудеться. Над підготовкою вистави довгий час працює молодь під мистецьким керівництвом о. Е. Королішина. Більшість з них перший раз виступають не тільки в цій опері, а взагалі в поважній штучці. Це — молодь, об'єднана в хорі при православній церкві. Вони родилися тут, в Америці, зросли й виховалися в умовах, далеких від України і сприйняли Рідний Край, його духовність уже з тих традицій і звичаїв, збережених і плеканих тут, що їх принесли з собою їхні матері й батьки. І їм, іноді, трудно схопити сутність, характерність мистецького образу, перейнятися відповідним виявом гри. Ба, навіть, іноді констатують речення, ефонія слова українського складає певну грудість для них.

І треба завдячувати великому педагогічному умінню, доброму тактові о. Е. Королішина, що він заціпив цій молоді любов до рідного національного мистецтва, надихнув впевненістю і вірою в досягнення поставленої мети. Оперу молоді добре підготувала і зуміла належко її відіграти на сцені — донести до глядача її духовно-мистецьку сутність. Глядач відчував — переживав ту високу естетичну втіху, що її збудила в ньому мистецька функція опери, виявлена грою наших акторів.

Окремі співи з опери люди вже чули раніше. На ювілейному святі Українського Народного Союзу Л. Королішина і А. Пащак співали дуєт *Одари і Карася*. Цікавість до вистави уже тут була збуджена — глядач був зацікавлений гарним співом.

На цьому святі я вперше зустрів в українському оточенні і моїх знайомих ще з бостонського порту. Отой чорнявий — велика кремезна постать — це й був А. Пащак. Погорухи не здавалися мені такими „завтоматизованими“. І говори ти по-українському, виходить, він умів. Материнською мовою говорить! — О, та з нього справжній Карась — думаю я. Як підходить йому ця роль. І постать і голосом він візьме Караса! А Ілля Сілінський, що про нього мені говорили — він завзятий танцюрист — був отим другим, що не дався тоді в порті поговорити по-українському, — пощирости, і зник

у метушні, поторохтів своїм візком до праці.

Залі наповнена публікою. Уже з половини першого акту напружене хвилювання за підстави спадає. Глядач в потоні цілковитого задоволення. І, навіть, ті, що були в „столичних“ театрах, перейняті присмислом враженням. Зокрема, відчувалася „не те“ — інше звучання опери, якого опера позбавлена під більшовизмом. Глибокий ліризм, велика любов до України, повневолодіння окупантом, гарячим почуттям огортають душу.

Під Совстами опера позбавлена цього глибокого національного змісту. З неї вихолощено все національне. Большевицькі „майстри соціалістичної культури“ перетворили цю високомистецьку оперу на фарс — на „жартівливу“, побутову оперету — фарс глуму з української національної культури. І такий талановитий актор як Патержинський так і лишився „вичним Карасем“. А йому б — буяння і слава. Йому б слава національного співака артиста обдарованого українського народу, творця великих мистецьких вартостей!

І тут — на прикладі совської „переробки“ опери „Запорожець за Дунаєм“ може тисячний раз повторюється те, на що вразно звернув увагу молодий Т. Шевченко в „Передмові до другого видання Кобзаря“ (Седнев, 1847 р.) Залюблившись тогочасну українську інтелігенцію до творення рідного національного мистецтва й літератури, він підкреслював, що москалі „аж репетують та хвалять, що найпоганіше, а наші патріоти хуторяни й собі за ними — „Пречарователю!“ В чарах тих ось що: жиди, шинки, свині і п'яні баби. Може по їх утонченній“ натурі і справді добре, а на наші мужицькі очі, то дуже погано.“ Ще тоді Шевченко вказав на приналежність українського мистецтва. Від Бєлінського, якому українська культура смерділа дьогтем, до новачасної „большевицької просвіти“. Проти якої рішуче був збудувався Хвилювий, оце заганняння українського мистецтва „до шинку“ до „Сатани в бочці“ не припинилося, а остаточно доконується в обставинах режиму „національної формою і соціалістичної змістом“ совської культури сучасної російської імперії. Та й форму там уже починають „перелицьовувати“. Прадавню українську пісню цинічно обмосковлюють. Часті по радіо ми чуємо ось такі перли: „Русская народная песня — Паваділся журавель де бабіних канальє...“

Вистава пройшла з добрим успіхом. Виконавці головних ролей: Люба Королішина (Одари), Антін Пащак (Карась), Н. Ярош (Оксана), М. Ярош (Андрій) — виявили непересічні співацькі й артистичні здібності. Добре себе показав Ф. Пащак (Іман). М. Давишкіба (Султан). У танцях відзначилися: Софія Давид, М. Масний, С. Мічель, І. Сілінський. Та й решта учасників у другорядних ролях і гуртових сценах виявили гарним доповненням цього молодого ансамблю. Везуменіву ан-

Комунікат Президентії УНР

12-го січня 1950 р. до Президії УНР надійшла „Заява голови делегації ОУН“ від 3. 1. 1950, підписана п. заступником голови УНР проф. Іваном Вовчуком, що в Президії представляє групу ОУН під проводом С. Бандери. Ця заява містить у собі низку закидів на адресу УНР, Виконавчого Органу та окремих членів УНР і „домагається“, „чіткого й виразного ставлення УНР“ до деяких подій і внутрішніх справ українського життя, скоординованих усієї політичної діяльності УНР з революційно-визвольною боротьбою, „яку під проводом УГВР веде УПА і ОУН, спираючися на весь український нарід“ та „зміни антидемократичної конструкції“ УГВР. Заява ультимативно закінчується таким рішенням делегації ОУН (р): „Доки вище означені домагання не будуть узгоджені і не знайдуть позитивної розв'язки, ОУН не вважає рішення НР за обов'язуючі, припиняє свою співпрацю з НР і не буде її підтримувати“.

На своєму засіданні 28-29 січня ц. р. Президія УНР, ознайомившись з текстом заяви, постановила передати цю заяву на спільний розгляд двох Комісій УНР: Адміністративно-Політичної й Правничої, доручивши їм докладно розглянути заяву, зробити оцінку закидів і домагань ОУН (р) та виявити з погляду конституції УНР формально-правне значення згаданого рішення ОУН (р), — оскільки воно стосується становища цієї фракції в УНР.

Засідання згаданих комісій відбулося 12. лютого і виробили проект відповіді ОУН (р) та резолюції з приводу заяви, дорученою окремій підкомісії. У першій половині березня відбувся чергове засідання Президії УНР і з приводу згаданої заяви Президія

самбля має всі дані до мистецького зростання — побільшувати і розвивати свої здібності в поважну артистичну силу.

Висловлюючи сердечну подяку артистам за добре відіграння опери. Вистава якої відбулася у Бостоні 4-го грудня 1949 р. в залі Публік Лейтин Скул Гол, та за щире працю на ниві українського мистецтва. Е. Королішина хвалився, що має ще одну добру штуку — оперу „Катерина“ композитора Аркаса, лібрето за поемою Т. Шевченка, над якою варто не треба марнуватися. І хочеться закінчити, звертаючись до широкого молодого українського доквілі в ЗДА з закликом, заспівом, яким і почав — Ой збираймося працювати, золоту ниву жати!... — ниву українського мистецтва. — Тут в умовах вільних від всяких „переробок“, маємо змогу нести в світ, у життя — до слави багате національним змістом і духовним вартостям неспальшоване українське мистецтво! А нива українського мистецтва воістину щедра, багата соковитими золотими плодами...

ВІСТІ З УКРАЇНСЬКОГО В ЛЬВІНЬОГО УНІВЕРСИТЕТУ

1. Обрання д-ра П. Курінного звичайним професором.

Дня 8. жовтня 1949 Рада Філософічного Факультету обрала надзвичайного професора д-ра П. Курінного звичайним професором археології. Ухвалу затвердив Сенат дня 17-го жовтня 1949.

2. Обрання проф. М. Глобенка надзвичайним професором.

В суботу 8 жовтня 1949 Рада Філософічного Факультету обрала проф. М. Глобенка надзвичайним професором української літератури. Ухвалу затвердив Сенат 31 жовтня 1949.

3. Габілітація д-ра В. Янева і обрання доцентом.

Рада Філософічного Факультету ухвалила дня 20 жовтня 1949, після успішного закінчення габілітаційного справування, на основі праці п. т. „Психологічні підстави окциденталізму“, надати ст. асистенту д-рові В. Яневу титул габілітованого доктора і дати йому „venia legendi“ в длянці психології та обрати його доцентом цього предмету. Обрання доцентом затвердив Сенат дня 31 жовтня 1949.

4. Запрошення проф. Ю. Блохину до викладання української літератури.

Рада Філософічного Факультету ухвалила дня 8. жовтня 1949 запросити проф. Ю. Б. Блохину до викладання української літератури в характері

професора-гостя. Ухвалу затвердив Сенат дня 31 жовтня 1949.

5. Габілітація і обрання доцентом д-ра Л. Ребета.

Рада Факультету Права і сусп.-економічних наук ухвалила дня 17 грудня 1949, після успішного закінчення габілітаційного справування, на основі праці п. т. „Держава і нація“, надати викладачеві д-рові Л. Ребетові титул габілітованого доктора і дати йому „venia legendi“ в длянці державного права державознавства та обрала його доцентом цих предметів. Ухвалу про обрання доцентом затвердив Сенат 30 грудня 1949.

6. Габілітація і обрання доцентом д-ра Б. Цююрі.

Рада Факультету Права і сусп.-економічних наук ухвалила дня 17 грудня 1949, після успішного закінчення габілітаційного справування, на основі праці п. т. „Становище молодих працівників у Німеччині“ (1) надати викладачеві д-рові Б. Цююрі титул габілітованого доктора і дати йому „venia legendi“ в длянці торговельного права і права праці та обрала його доцентом цих предметів. Ухвалу про обрання доцентом затвердив Сенат дня 30 грудня 1949.

БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЗНАЧИТЬ НАЛЕЖАТИ ДО ТАКОЇ ЗАПOMOГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ, ЩО ПОВУДОВАНА НА ПЕВНИХ, ТРИВКИХ І СОЛІДНИХ ОСНОВАХ.

Президія УНР.

В кожній українській хаті повинен знаходитися часопис „Свобода“.

ОПОВІСТНА

Жіночої Секції З.У.А.Допомогового Комітету в Нью-Йорку. Старанням Жіночої Секції відбудеться в неділю, 5. березня, в год. 3:30 сполудня, в приміщенні Українського Демократичного Клубу, під ч. 55 Ст. Марк Пл. в Нью-Йорку ЧАШНИЙ ВЕЧЕР. Під час цього д-р Ярослав Макарушак виголосить доклад на лікарські теми, з якого дохід призначений на хворих від туберкульозу скитальців в Європі. Після докладу буде перекуєка й розмова. Вступ за добровільними датами. Прохастесь жіночі й чоловіки до участі. (ор.) За Жіночу Секцію ЗУАДК: Іванна Бенцал, голова; Марія Кузів, секретарка.

УВАГА! ФИЛАДЕЛФІЯ І ОКОЛИЦЯ!

МІШАНИЙ ХОР ім. О. КОНИЩА У ФИЛАДЕЛФІИ, ПА. — влантовує

В НЕДІЛЮ, 12 БЕРЕЗНЯ 1950

В АВІТОРІ СВ. ВОЛОДИМИРА 1938-40 Germantown Ave., Philadelphia, Pa.

ШЕВЧЕНКІВСЬКЕ СВЯТО

з багатою програмою, на яке запрошує все українське громадянство Філадельфії й околиці. Прийдіть всі, щоб спільно віддати честь нашому славному Пророкові-Кобзареві!

Початок точно в годині 7-мій ввечері.

НА ДОБРОДІЙНІ ЦІЛІ!

СТАРАННЯМ УКРАЇНСЬКИХ АМЕРИКАНСЬКИХ ВЕТЕРАНІВ

ПОСТ ч. 7

В НЬО ПОРКУ, В ЗАЛІ FASHION INSTITUTE при 225 W. 24th St. (між 7. і 8. Евєнями)

В НЕДІЛЮ, 5-ГО БЕРЕЗНЯ 1950 Р.

КОНЦЕРТ

УКРАЇНСЬКОГО ОПЕРОВОГО АНСАМБЛЮ ПІД МИСТЕЦЬКИМ КЕРІВНИЦТВОМ БОГДАНА ПЮРКА

Початок у годині 8-мій ввечері.

Всі місця резервовані в ціні (включно з податком): \$1.20, \$1.50, \$1.80.

Tickets may be obtained at: Ukr. Amer. Vets. Club Rooms, 59 St. Mark's Pl.; Nadia, 76 E. 7th St.; Ukrainian Cooperative, 76 E. 7th St.; Surma Book and Music Co., 11 E. 7th St.; Nash Bazaar, 151 Ave. A; Braznick, 48½ E. 7th St.; Art Mode, 183 — 2nd Ave., New York City; Svoboda, 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

УВАГА! — НЬО ЙОРН І ОКОЛИЦЯ!

ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОГО ДОПОМОГОВОГО КОМІТЕТУ ПОВІТУ БІРКА

відбудеться:

В НЕДІЛЮ, 5. БЕРЕЗНЯ 1950

В ЗАЛІ ПАРАФІ СВ. ЮРІЯ, 217 E. 6th St., NEW YORK 3.

КОНЦЕРТ

КВІНТЕТУ БАНДУРИСТІВ

під керівництвом С. ГАНУШЕВСЬКОГО.

В програмі концерту є 20 пісень: Української Повстанської Армії, історичних, народних і жартівливих.

Початок у год. 6:30 ввечір.

Вступ \$1.00.

“Перемо все, крім дітей...”

Perfect Laundry Co., Inc.

Власник:

ІВАН ШТОГРИН

ПЕРЕ БІЛЯ; ЧИСТИТЬ І НАПРАВЛЯЄ ОДЯГИ; ДЕЗИНФЕНТУЄ І ПЕРЕХОВУЄ ФУТРА. — ВСІ РОБОТИ ВИКОНУЄТЬСЯ НАЙМОДЕРНІШИМИ ТЕХНІЧНИМИ МЕТОДАМИ І ЗАСОБАМИ ТА ПО НАЙДЕШЕВШІХ ЦІНАХ.

ЗАХОДЬТЕ, ПИШЬТЕ АБО ТЕЛЕФОНУЙТЕ: 51-57 McWhorter Street, Newark, N. J. — Phone Market 2-4193

АБО ДЛЯ ВАШОЇ ВИГОДИ: 590 CHANCELLOR AVE., IRVINGTON, N. J. — Phone ESsex 5-1249

ANNUAL STATEMENT OF UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION Inc., 1949

	Adult Mortuary Fund	Disability Fund	Misc. Trust Funds (Nat'l, Orphans, Concord, Old Age Home)	Juvenile Mortuary Fund	Expense Fund	Totals
Balance From Previous Year	\$8,823,657.98	\$141,800.04	\$151,057.19	\$226,181.12	\$336,152.28	\$10,379,428.61
Income from January 1, 1949 to December 31, 1949.						
Payments received from members during first 12 months of benefit protection of which all or a part is used for expense	34,170.90	2,531.75	632.94	7,808.55	56,118.87	101,263.02
All other payments or premiums received from members	732,402.18	33,130.88	8,282.72	131,484.10	186,528.54	1,091,828.42
Refunds applied per item 13 (b) and (c), page 3	3,196.09	254.40	73.60	1,481.31	4,132.30	9,177.70
Net amount received from members	769,769.17	35,957.04	8,989.26	140,773.96	246,779.71	1,202,269.14
Gross interest on mortgage loans during the year	30,463.23	405.04	1,207.49	1,835.01	1,461.63	35,372.40
Gross interest on bonds \$253,561.89 less \$9,125.60 accrued interest on bonds acquired during the year	206,445.50	3,537.03	2,328.25	24,627.90	7,497.61	244,436.29
Gross interest on loans and on certificates of members	14,773.42			5.14		14,778.56
Gross interest on deposits in trust companies and banks	85.45					85.45
Gross income from society's property, including \$7,500.00 for society's occupancy of its own building	50,663.70					50,663.70
Total income from investments	302,431.30	3,942.07	3,535.74	26,468.05	10,302.73	346,679.89
Sales of lodge supplies					9.78	9.78
Sales of and Royalties from Publications			581.02		70.05	651.07
Income from Printing Plant			94.02		107,345.71	107,345.71
Grants returned to National Fund			9,327.47			9,327.47
Orphans Fund					2,596.98	2,596.98
Profit on Canadian Exchange	2,506.98					2,506.98
Gross profit on sale or maturity of ledger assets, viz:						
(a) Real Estate	1,908.50					1,908.50
(b) Bonds	27,029.82			1,627.64		28,657.46
Gross increase, by adjustment, in book value of ledger assets, viz:						
(b) Bonds, (including \$1,151.04 for accrual of discount)	559.54	2.75	401.07	27.97	159.71	1,151.04
Total income	\$1,104,295.31	\$39,901.86	\$22,928.58	\$168,897.62	\$364,667.89	\$1,700,691.06
Amounts carried forward	\$9,927,953.29	\$181,701.90	\$174,585.77	\$1,095,058.74	\$700,819.97	\$12,080,119.67
Disbursement from January 1, 1949 to December 31, 1949.						
Death Claims	286,416.34			3,717.50		290,133.84
Additional Accidental Death Benefits	1,000.00					1,000.00
Matured endowments	12,000.00					12,000.00
Total benefits paid	299,416.34			3,717.50		303,133.84
Refunds to members:	34,043.83			5,210.55		39,254.38
(a) Paid in cash	85,745.96			5,408.80		91,154.76
(b) Applied to reduce payments				9,177.70		9,177.70
Total benefits and payments made to members	418,206.13			23,604.64		441,810.77
Commissions and fees on payments by members: First Year \$27,708.30, Renewal \$41,931.67				69,639.97		97,348.27
Compensation of managers and others not paid by commission for services in obtaining new benefit protection				19,838.62		19,838.62
Field supervision and traveling expenses				21,228.27		21,228.27
Medical examiners' fees \$200.00, inspection of risks \$3,769.00				3,969.00		3,969.00
Salaries of home office employees, No. 13				29,495.91		29,495.91
Salaries and all other compensation of officers, trustees and committees				14,033.34		14,033.34
Traveling and other expenses of officers, trustees and committees \$8,302.02			243.44	8,058.58		8,302.02
For collection and remittance of payments and dues				83.44		83.44
Taxes, licenses and fees:						
(a) Insurance Department				904.54		904.54
(b) State Taxes, including Social Security				248.05		248.05
(c) Federal, including \$382.06 Social Security				581.69		581.69
Rent for society's occupancy of its own building				7,500.00		7,500.00
General office maintenance and expenses				1,575.76		1,575.76
Advertising, printing and stationery			814.41	14,858.01		15,672.42
Postage, express, telegraph and telephone				3,070.22		3,070.22
Lodge supplies				2,924.13		2,924.13
Official publication				54,000.00		54,000.00
Expense of Supreme Lodge meeting				3,855.57		3,855.57
Other legal expenses				2,643.96		2,643.96
Furniture and equipment				11,389.25		11,389.25
Taxes, rentals and other expenses on real estate	36,937.25			1,046.96		37,984.21
Interest and amortization dues and assessments				270.00		270.00
Books, newspapers and periodicals				42.43		42.43
Insurance, except on real estate				547.85		547.85
Actuarial & Statistical expense				3,468.94		3,468.94
Voluntary Payments to Indigent Members		28,054.21		28,054.21		56,108.42
National Fund			6,150.00	6,150.00		12,300.00
Orphans Fund			4,122.86	4,122.86		8,245.72
Concord Fund			2,618.85	2,618.85		5,237.70
Operating expense of Printing Plant				103,769.92		103,769.92
Athletics				469.70		469.70
Gross decrease, by adjustment, in book value of ledger assets, viz:						
(a) Real Estate	6,156.77			93.23		6,250.00
(b) Bonds (including \$4,476.44 for amortiz. of premiums)	3,838.50	72.62	23.87	504.03		4,439.02
(c) Printing Plant & Equipment				2,069.00		2,069.00
Total Disbursement	\$465,138.65	\$28,126.83	\$13,973.43	\$24,109.57	\$381,714.16	\$913,067.58
Balance before transfers	\$9,462,814.64	\$153,575.07	\$160,612.34	\$1,070,949.17	\$319,105.87	\$11,167,057.09
Transfer to and from (net)	4,301.45				4,301.45	
Balance	\$9,467,116.09	\$153,575.07	\$160,612.34	\$1,070,949.17	\$323,407.32	\$11,167,057.09

	Adult Mortuary Fund	Disability Fund	Misc. Trust Funds (Nat'l, Orphans, Concord, Old Age Home)	Juvenile Mortuary Fund	Expense Fund	Totals
Death Claims	286,416.34			3,717.50		290,133.84
Additional Accidental Death Benefits	1,000.00					1,000.00
Matured endowments	12,000.00					12,000.00
Total benefits paid	299,416.34			3,717.50		303,133.84
Refunds to members:	34,043.83			5,210.55		39,254.38
(a) Paid in cash	85,745.96			5,408.80		91,154.76
(b) Applied to reduce payments				9,177.70		9,177.70
Total benefits and payments made to members	418,206.13			23,604.64		441,810.77
Commissions and fees on payments by members: First Year \$27,708.30, Renewal \$41,931.67				69,639.97		97,348.27
Compensation of managers and others not paid by commission for services in obtaining new benefit protection				19,838.62		19,838.62
Field supervision and traveling expenses				21,228.27		21,228.27
Medical examiners' fees \$200.00, inspection of risks \$3,769.00				3,969.00		3,969.00
Salaries of home office employees, No. 13				29,495.91		29,495.91
Salaries and all other compensation of officers, trustees and committees				14,033.34		14,033.34
Traveling and other expenses of officers, trustees and committees \$8,302.02			243.44	8,058.58		8,302.02
For collection and remittance of payments and dues				83.44		83.44
Taxes, licenses and fees:						
(a) Insurance Department				904.54		904.54
(b) State Taxes, including Social Security				248.05		248.05
(c) Federal, including \$382.06 Social Security				581.69		581.69
Rent for society's occupancy of its own building				7,500.00		7,500.00
General office maintenance and expenses				1,575.76		1,575.76
Advertising, printing and stationery			814.41	14,858.01		15,672.42
Postage, express, telegraph and telephone				3,070.22		3,070.22
Lodge supplies				2,924.13		2,924.13
Official publication				54,000.00		54,000.00
Expense of Supreme Lodge meeting				3,855.57		3,855.57
Other legal expenses				2,643.96		2,643.96
Furniture and equipment				11,389.25		11,389.25
Taxes, rentals and other expenses on real estate	36,937.25			1,046.96		37,984.21
Interest and amortization dues and assessments				270.00		270.00
Books, newspapers and periodicals				42.43		42.43
Insurance, except on real estate				547.85		547.85
Actuarial & Statistical expense				3,468.94		3,468.94
Voluntary Payments to Indigent Members		28,054.21		28,054.21		56,108.42
National Fund			6,150.00	6,150.00		12,300.00
Orphans Fund			4,122.86	4,122.86		8,245.72
Concord Fund			2,618.85	2,618.85		5,237.70
Operating expense of Printing Plant				103,769.92		103,769.92
Athletics				469.70		469.70
Gross decrease, by adjustment, in book value of ledger assets, viz:						
(a) Real Estate	6,156.77			93.23		6,250.00
(b) Bonds (including \$4,476.44 for amortiz. of premiums)	3,838.50	72.62	23.87	504.03		4,439.02
(c) Printing Plant & Equipment				2,069.00		2,069.00
Total Disbursement	\$465,138.65	\$28,126.83	\$13,973.43	\$24,109.57	\$381,714.16	\$913,067.58
Balance before transfers	\$9,462,814.64	\$153,575.07	\$160,612.34	\$1,070,949.17	\$319,105.87	\$11,167,057.09
Transfer to and from (net)	4,301.45				4,301.45	
Balance	\$9,467,116.09	\$153,575.07	\$160,612.34	\$1,070,949.17	\$323,407.32	\$11,167,057.09

	Adult Mortuary Fund	Disability Fund	Misc. Trust Funds (Nat'l, Orphans, Concord, Old Age Home)	Juvenile Mortuary Fund	Expense Fund	Totals
Balance	\$9,467,116.09	\$153,575.07	\$160,612.34	\$1,070,949.17	\$323,407.32	\$11,167,057.09

	Adult Mortuary Fund	Disability Fund	Misc. Trust Funds (Nat'l, Orphans, Concord, Old Age Home)	Juvenile Mortuary Fund	Expense Fund	Totals
Book value of Real Estate	\$215,500.00					\$215,500.00
Mortgage Loans on Real Estate, first liens	761,471.19					761,471.19
Liens, loans or other credits on certificates of members	363,164.28					363,164.28
Book value of Bonds	9,427,591.35					9,427,591.35
Deposits in trust companies and banks not on interest \$383,328.45; on interest \$5,761.82	389,090.27					389,090.27
Printing Plant and Equipment	10,240.00					10,240.00
Total Ledger Assets	11,167,057.09					11,167,057.09
NON-LEDGER ASSETS						
Gross interest accrued on Mortgages	4,746.67					4,746.67
Gross interest accrued on loans to Certificate Holders	7,846.99					7,846.99
Gross interest accrued on Bonds not in default	67,819.73					67,819.73
Gross interest accrued on Deposits in Banks	43.20					43.20
Total interest due and accrued	80,456.59					80,456.59
Payments actually collected by subordinate Lodges not yet turned over to Supreme	9,709.65					9,709.65
Lodge not over 60 days						
Gross Assets	\$11,257,223.33					\$11,257,223.33
DEDUCT ASSETS NOT ADMITTED						
Deposits in suspended Banks	3,358.45					3,358.45
Book value of bonds over amortized or investment value	13,764.70					13,764.70
Liens, loans or other credits in excess of net value of individual certificates	6,357.83					6,357.83
Printing Plant and Equipment	10,240.00					10,240.00
Adjustment due to exchange on Canadian Currency	11,934.43					11,934.43
Total Admitted Assets	\$11,211,567.92					\$11,211,567.92

„МІЙ ПРИЯТЕЛЬ”
ДІТЯЧИЙ ЖУРНАЛ ДЛЯ КАНАДИ І АМЕРИКИ

На американському континенті боліло дався відчувати великий брак особної для українських дітей газети. Сталося те головне тоді, коли Канада й Америка перестали діставати з Галичини дитячу літературу, з причини більшовицької окупації Рідних Земель.

Щоб хоч в частині заповнити цю прогалину, Центральна Україна у Вінніпегу почала видавати місячний дитячий журнал МІЙ ПРИЯТЕЛЬ. Сталося це головне за ініціативою новопритуленого священика о. Семела Івана й учителя Івана Новосада, уродженця Канади. Журнал призначений в першу чергу для української дітвори в Канаді й Америці. Щоб дати можливість тим дітям, що взагалі не знають української мови, пізнати Україну — Мій Приятель друкує кілька сторінок в англійській мові, головне те, що відноситься до українознавства. Як пр. переклад Сина України, оповідання з історії України тощо. Решта матеріалу пишеться в українській мові. Дух журналістики: загально християнський переклад національний. Всі діти українські, без різниці на віровизнання можуть читати Мій Приятель. Мистецьке гарне оформлення в двох краях — під кермою знамого мистця Мирона Левицького. Сталими співробітниками

	Number	Amount
Benefit certificates in force December 31, 1948	51,662	\$35,057,754.00
Benefit certificates written during the year	8,154	\$5,230,825.00
Benefit certificates revived during the year	1,884	\$1,176,343.00
Totals	61,600	\$41,464,922.00
Deduct terminated, decreased or transferred during the year	4,717	\$2,898,780.00
Total benefit certificates in force Dec. 31, 1949	56,883	\$38,566,142.00
Benefit certificates terminated by death reported during 1949	377	\$290,066.50
Benefit certificates terminated by laps reported during 1949	4,340	\$2,608,714.50

	Number	Amount
Claims unpaid December 31, 1948	8	\$4,048.16
Claims reported during the year	377	\$290,066.50
Totals	385	\$294,114.75
Claims paid during the year	376	\$294,114.75
Balance	9	\$4,048.16
Saved by compromising or scaling down claims during 1949		777.99
Claim rejected during 1949	1	\$500.00
Claims unpaid December 31, 1949	8	\$3,702.92

НОВЕ АРАБСЬКЕ ПИСЬМО

Хоч араби відомі як винахідники простих цифрових знаків — арабських чисел — якими людство схоплює легко безкінечні розміри всесвіту, у ділянці власних письмових знаків виявили вони велику безпорадність. Ще і досі арабський світ уживає біля 500 письмових знаків. Наслідки цього такі, що біля 90% арабської маси неграмотна. Та й для вчителів мови, інтелігенції Середнього Сходу, для друка-

на старій арабській машинці він поставив тоді в сумнів доцільність існування стільки варіантів кожної букви, як це має місце в арабській азбуці і став придумувати, якби упростити письмо. По* довгий студія старинних арабських письмових пам'яток та рівночасно модерної техніки створив він нову арабську азбуку з 30 знаків, в основу яких зумів він вкласти так май-

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ДІТРОЙ, МІШ.

Свято Героїв.

І в павутині перехресних барів
І палко мрію до самого рання,
Щоб Бог зостав мені найбільший дар:
Гарячу смерть — не зимне улітання.

О. Теліга.

Під таким моттом вшанувала Центральна Українська Золотого Хреста з відділами 14 і 34 12 лютого в залі Українського Народного Дому в Дітроїті пам'яті українських героїв, що "гарячою смертю" вмирали за свободу і славу України. І громадянство Дітроїту численню зібралось на це свято, щоб принести свій поклін великим Українцям.

Свято відкрила короткий вступним словом Голова Центрального З'їзду, п-ні А. Левчук, а святочний реферат виголосила п-ні М. Квітківська, секретарка Центрального Виступу в стилі формі, на прикладі кількох найпам'ятніших життів, що зложили свої голови за Україну, презентувала розкриваючи цілий монументальний образ української Жінки — ероїні на тлі наших, визвольних змагань. Віра Бабенко, Марія Тарасенко, Марія Соколовська, Ольга Басараб, Олена Теліга — це тільки кілька імен, кілька символів з тієї великої плеяди знайомих і незнайомих українських жінок, які рама в раму з українськими чоловіками цілими тисячами йшли в нерівний бій з ворогами України і гинули, коли цього було треба для добра і слави України, але ніколи не гнулися перед ворогом, ніколи не плямили українських прапорів. Вони — ці жінки — героїні є символами і боевими кличами для грядучих поколінь.

М. Бажанський відчитав після цього уривок із своїх спогадів про трагічну, а рівночасно і героїчну смерть Ольги Басараб у польській катівні, яка згинула, але не зрадила тайн українських підпольних революційних сил.

Адв. І. Панчук, голова ЗУАДК, виголосив коротку промову, малюючи на тлі наших визвольних змагань значення частин цих визвольних змагань, які іншими засобами примують до тієї самої мети. Він вказав, що визволення України лежить у таких напрямках: віра у власні сили, рішучість і безперерпність нашої боротьби на всіх її вітінках та знищення Москви, червоної чи білої, як джерела всякого зла і нещастя не тільки для нас, але для цілого культурного світу. І це можемо зробити ми — ми маємо для цього досить сил, тільки треба вжити в себе і в своє історичне покликання.

Мистецька частина свята складалася з гарного хорового виступу, сольоспівів і декламатії. Країнський Молодецький Хор під батуту п-ні Стефанії Андрусевич-Гуменюк відспівав кілька народних пісень, п-ні Гали Машталір-Матяновська дуже природно своїм милом шовковим голосом відспівала: „Зірвалася хуртовина“ (слова Кітасого, муз. Витвицького), „Хустина“ (Лисенка), та „Працює Ангеле з Тобою“ — дует із п-ною Петрусею Зола, що теж прекрасно відспівала „Не співай мені цієї пісні“ (Січинського), та „Веснівка“ (Мацюка). І. Косіковський гарним баритонним відспівав народні думи: „Вітер віє“ та „Пісню про полк Сірка“. З великим чуттям п-ні Стефанія Федик відспівувала „За волю“ — Я. Березинського. Фортеп'яновий супровід для хору мала у своїх руках п-на Оля Дубрівна, а для солістів п-на Гали Атанасенко.

Кінцеве слово виголосила п-ні М. Патамар. Переведена збірка на цілі ЗУАДК і КУК принесла кругло \$80.

Жінкам із Українського Золотого Хреста належить велика похвала і подяка за таке гарне свято. Роля української жінки в наших визвольних змаганнях — неоцінна.

Д. К.

В кожній українській хаті ювілей знаходиться часопис „Свобода“.

БЕРРИ ФУНЕРАЛ HOME, Inc.
525 E. 6th St., New York 9, N. Y.

ЗВІТ КОМІТЕТУ ДОПОМОГИ УКРАЇНСЬКИМ СТУДЕНТАМ МОЛОДІ В ЕВРОПІ:

СПИС ЖЕРТВОДАВЦІВ:

Українська Студентська Громада в Нью Йорку (прихід з балю) \$150.00.
Збірка біля церкви св. Юра в Нью Йорку \$135.15.
Збірка біля церкви св. Володимира в Нью Йорку \$82.10. (Збіркою біля церкви в Нью Йорку записалися: „Платонів“ і Марія Клячко).

Збірка на студентській забаві (Малайя) в Нью Йорку \$82.75. Збіркою записалися: пані Голуба, В. Слободян, М. Муравський.

Збірка під час вистави Студент-Театру „Григор“ в Нью Йорку \$81.66. (Збіркою записалися: В. Слободян, Е. Юрків та В. Клячко).

Збірка біля укр. католич. церкви в Елізабет \$39.16. (Збіркою записалися: Е. Юрків та В. Клячко).

Збірка біля української католич. церкви в Дікасі Сіті \$35.79. (Збіркою записалися: М. Войчук та О. Чумак).

Збірка біля укр. католич. церкви в Ньюарку \$30.00. (Збіркою записалися: Е. Падубичини).

Збірка біля укр. католич. церкви в Пасейку \$31.57.

Збірка біля укр. правосл. церкви в Пасейку \$19.99. (Збіркою записалися: В. Слободян та В. Мотиль).

Збірка біля укр. католич. церкви в Брукліні \$28.16. (Збіркою записалися: Е. Падубичини, М. Войчук, В. Клячко).

Громада Нью Гейвен, Конн. \$25.00. (Переслав М. Маланчук).

Збірка на забаві СУМУ в Ньюарку \$11.65. (Збіркою записалися: В. Слободян, Е. Юрків та В. Клячко).

Особисто зложили: Василь-Ко. (тижневий заробіток) \$42.22; Стефанія Галичівна \$15; а по \$10: д-р Н. Гайворонська, В. Джус, П. Стасюк.

По \$5: П. Ярема, М. Турянський, Л. Ленчук, Г. Дісаніт, П. Ляхович, д-р Р. Осінчук, М. Сурмак, Д. Доско, М. Клячко, Е. Падубичини.

По \$2: Ольга Лис, Г. Ковалевич, І. Цимпар, Л. Юрків, П. Івасюк, Я. Волошин, М. Крохмальна, В. Воробайко, О. Степан, М. Біланч, Н. Войчук, Л. Попович.

По \$1: М. Турянська, Я. Турянський, С. Подольський, М. Подольський, А. Валюк, Д. Верба, С. Кітас, І. Івасюк, В. Олійник, Віра Олійник.

Для нас, але для цілого культурного світу. І це можемо зробити ми — ми маємо для цього досить сил, тільки треба вжити в себе і в своє історичне покликання.

Мистецька частина свята складалася з гарного хорового виступу, сольоспівів і декламатії. Країнський Молодецький Хор під батуту п-ні Стефанії Андрусевич-Гуменюк відспівав кілька народних пісень, п-ні Гали Машталір-Матяновська дуже природно своїм милом шовковим голосом відспівала: „Зірвалася хуртовина“ (слова Кітасого, муз. Витвицького), „Хустина“ (Лисенка), та „Працює Ангеле з Тобою“ — дует із п-ною Петрусею Зола, що теж прекрасно відспівала „Не співай мені цієї пісні“ (Січинського), та „Веснівка“ (Мацюка). І. Косіковський гарним баритонним відспівав народні думи: „Вітер віє“ та „Пісню про полк Сірка“. З великим чуттям п-ні Стефанія Федик відспівувала „За волю“ — Я. Березинського. Фортеп'яновий супровід для хору мала у своїх руках п-на Оля Дубрівна, а для солістів п-на Гали Атанасенко.

Кінцеве слово виголосила п-ні М. Патамар. Переведена збірка на цілі ЗУАДК і КУК принесла кругло \$80.

Жінкам із Українського Золотого Хреста належить велика похвала і подяка за таке гарне свято. Роля української жінки в наших визвольних змаганнях — неоцінна.

Д. К.

В кожній українській хаті ювілей знаходиться часопис „Свобода“.

БЕРРИ ФУНЕРАЛ HOME, Inc.
525 E. 6th St., New York 9, N. Y.

Літ. Т. Олійник, І. Клячко, П. Демидас, П. Волнар, Н. Березовська, В. Клячко, В. Антонів, В. Мудрик, Е. Клячко, М. Бачинський, В. Варвинський, М. Марків, Ф. Дутко, Н. Хомачук, М. Курочко, К. Яремко, Д-р Кисілевський, Проф. І. Недільський, Е. Юрків, М. Біланч, М. Петрик.

Нью Йорк, Н. Й.

229. Збірка А. Савицький \$28. Зложили по \$3: Д-р Я. Макарушка; по \$2 А. Савицький, Л. Савицька, А. Пасічник, І. Сусяк, К. Добрянський; по \$1: М. Грицьковий, П. Задорський, М. Данилюк, М. Вілюк, В. Кордуба, С. Голуба, І. Вурава, М. Гришковий, Д. Нагірний, Д. Мох, М. Вурава, К. Лашук, М. Врублевський, А. Дубас, А. Гончар.

240. Збірка І. Дусанівський \$13; Зложили по \$2: І. Готра, І. Дусанівський; по \$1: Д. Оршак, І. Скулук, Д. Скулук, Н. Н. Т. Білін, Молодій, О. Майдан, Д. Біш, Софнер.

116. Збірка М. Фесак \$8.50; Зложили по \$1: Д. Залізний, А. Гавецкий, М. Фесак, М. Захар, П. Куделя, Раданський, Ю. Гамусський, С. Чернотаревич.

855. Збірка І. Кульмашинський \$7; Зложили по \$1: П. Зонкевич, М. Космина, М. Вілгетський, Ф. Зонкевич, І. Кульмашинський, Д. Медведський, А. Унісько.

404. Збірка П. Неміровський \$7.30; Зложили по \$1: П. Ясінський, П. Скрипаль, П. Неміровський. Решта дрібними.

340. Збірка С. Бартика \$10; Зложили по \$2: Е. Ланчук, П. Богун; по \$1: С. Баритко, С. Ланчук, С. Ланчук, К. Розвуд, А. Паланчик, А. Мокже.

386. Збірка І. Кефор \$5; Зложили по \$1: І. Кефор, В. Роговський, М. Сиван, М. Барбарчик, Дмитренко.

380. Збірка О. Кекиш \$5; Зложили по \$2: В. Заганчик; по \$1: О. Кекиш, решта дрібними.

82. Збірка І. Унітко \$4; Зложили по \$1: Т. Г. Мокшуні, І. Федоренко, П. Унітко, І. Унітко.

88. Збірка К. Столярчук \$4; Зложили по \$2: К. Столярчук; по \$1: М. Кисілевський, О. Вульба.

371. Збірка В. Граб \$4.25; Зложили по \$2: В. Граб, решта дрібними.

400. Збірка Л. Муравський \$3.

139. Збірка А. Керша \$3.50; Зложили по \$1: П. Стасюк, Р. Тиханович, решта дрібними.

382. Збірка М. Кекала \$3; Зложили по \$1: В. Кастун, О. Л. Веселовський, М. Кекала.

338. Збірка Д. Вакум \$3.50; Зложили по \$1: Д. Вакум, М. Жемчуга, решта дрібними.

228. Збірка І. Стефанко \$2.50; Зложили по \$1: В. Андрій, І. Стефанко.

992. Збірка О. Шуст \$2; Зложили по \$1: О. Шуст, І. Тиханович.

201. Збірка Галина Яремко \$3.50; Зложили по \$1: Г. Яремко, М. Яремко, Е. Гусак.

92. Збірка І. Таранівський \$3; Зложили по \$1: Г. Сидор, Р. Марусин, І. Таранівський.

403. Збірка Ю. Нагаєва \$4; Зложили по \$1: І. Говальчек, Ірина, Юлія, Арина Нагаєва.

61. Збірка С. Нестор \$3; Зложили по \$2: С. Нестор; по \$1: В. Ділай.

419. Збірка С. Спринський \$6.25; Зложили по \$2: Р. Сухий, С. Спринський; по \$1.25: П. Якимів; по \$1: М. Шевчук.

135. Збірка О. Вісик \$2; Зложили по \$1: О. Вісик, С. Ляляка.

168. Збірка К. Міронюк \$11; Зложили по \$5: К. Міронюк; по \$2: В. Міронюк; по \$1: М. Міронюк, В. Качмарський, С. Качмарський, М. Горбоний.

188. Збірка С. Панаєв \$6; Зложили по \$1: С. Панаєв, І. Чернявський, решта дрібними.

347. Збірка Е. Бехметок \$2.50; Зложили по \$1: Д. Косович, решта дрібними.

Особисто прислали \$2: А. Карпюк. По \$1: Гелен Мудрик, Л. Луція.

Вронскі

272. Збірка І. Гладкий \$16; Зложили по \$3: І. Гладкий, А. Гелеті, Г. Дішук; по \$2: О. Касчук; по \$1: П. Гладкий, К. Клодовський, В.

Маланчик, Д. Кезлюк, І. Гіряк, 227. Збірка А. Ясний \$7; Зложили по \$2: М. Дідоха; по \$1: І. Гупало, А. Ясний, М. Вибера, А. Полянський.

119. Збірка П. Поліщук \$2.50; Зложили по \$1: П. Поліщук, В. Антонович.

Особисто прислали: по \$2: Іванна Венцаль, С. А. Постолок, С. Гаврилик; по \$1: Д-р Я. Зозуля, Софія Морозевич.

Асторія

398. Збірка І. Макаренчук \$15; Зложили по \$3: Месі Мотрук; по \$2: Д-р І. Макаренчук, М. Петриник, Марко, М. Мотрук; по \$1: Табака, Мартин.

894. Збірка Е. Левинська \$14; Зложили по \$5: Укр. Демокр. Клуб; по \$1: І. Сидор, М. Привода, М. Левинський, М. Заревний, М. Микитин, М. Галан, Е. Крижень, С. Антонович, П. Варнич.

Особисто прислали \$2: Анна Середя.

Гемстед, Лонг Айленд

666. Збірка М. Кирич \$23; Зложили по \$2: Ю. Маланчук, М. Терещук, М. Кирич; по \$1: Т. Чикита, А. Верхаський, Я. Курчак, В. Стець, М. Курчак, П. Душенчук, В. Душенчук, І. Душенчук, Д. Домитришин, Т. Чикита, Г. Силук, М. Ковальський, В. Готра, С. Когучий, В. Подольський, С. Доцяка, І. Вендерський.

Вонкерс, Н. Й.

288. Збірка І. Вальський \$8; Зложили по \$2.50: І. Вальський; по \$1: К. Вальський, В. Козолук, В. Хиль, решта дрібними.

310. Збірка О. Кудрик \$6; Зложили по \$2: О. Кудрик; по \$1: Д-р Заричський, С. Гель, М. Шапкевич.

289. Збірка Н. Дулар \$2.50; Зложили по \$1: Н. Дулар, решта дрібними.

Особисто прислали \$2: П. Руєнко.

Олеан, Н. Й.

650. Збірка Г. Підкольній \$3; Зложили по \$1: А. Вурчак, Г. Підкольній, М. Луцишин.

Амстердам, Н. Й.

809. Збірка Вол. Мельничук \$23; Зложили по \$3: В. Мельничук; по \$2.50: о. М. Мицишин; по \$1: В. Юрєвич, Т. Михаськів, В. Іванів, П. Марак, І. Лабя, Т. Вахак, М. Криулич, М. Яр, М. Веду, Д-р Козорук, М. Сухий, Макарушка, Завалюк, Д-р Левинський, О. Михальчин, Д-р Антонович, В. Варабаш.

Годсон, Н. Й.

415. Збірка П. Сиротко \$16.50; Зложили по \$10: В. Куліковський; по \$2: о. В. Гумовський; по \$1.50: Л. Бороневичівна; по \$1: П. Сиротко, М. Мальчовський, Г. Подкопкіна.

Когос, Н. Й.

678 та 611. Збірка Т. Ракочій \$31; Зложили по \$10: Т-во Укр. Емігрантів і Союз; по \$5: П. Білинський, П. Демба, А. Лесняк; по \$1: Малигула, І. Коба, В. Сташка, Гр. Недільський, Скоренький; Кушнір Гр.

638. Збірка П. Ракочій \$12; Зложили по \$10: Т-во Укр. Емігрантів; по \$2: П. Ракочій.

Нюарк, Н. Й.

Особисто прислали по \$1: М. Кармелюк, Т. Данилюк, М. Вітницька, Ю. Яценчик, М. Голубко, Т. Рудий, В. Качмарський.

Елізабет, Н. Й.

Збірка П. Остапчук \$14; Зложили по \$5: Укр. Центральний Ком.; по \$2: П. Остапчук, А. Подивчак, Р. Сидор; по \$1: С. Пограничний, М. Маркович, Н. Кіценко.

Джерсі Сіті, Н. Й.

Особисто прислали \$2: С. Гаврилик; по \$1: К. Підлучини; Д-р Ю. Фединський, В. Ярош.

Тамс Ривер, Н. Й.

Збірка М. Сокіл \$17; Зложили по \$10: І. Шуцький; по \$1: М. Сокіл, В. Рудницький, В. Калиновський, О. Парлович, М. Гордімський, А. Щербаченко, І. Глорі.

Особисто прислали \$1: М. Вілюк.

Мелвін, Н. Й.

Збірка о. В. Желехівський та В. Ясінський \$10.50; Зложили по \$2: В. Ромашин; по \$1: І. Найдя, Т. Ковальський, П. Чопек, М. Березинський, М. Голуб, Е. Зінчук, О. В. Желехівський.

Перт Амбой, Н. Й.

Збірка І. Микитка \$9; Зложили по

\$3: І. Микитка; по \$1: А. Ткачук, А. Паул, М. Дакун, М. Керда, А. Павлюк, П. Салма, М. Бабяк.

Збірка В. Ратич \$4; Зложили по \$1.25: В. Ратич; по \$1: Р. Ратич, решта дрібними.

Нью Бронкс, Н. Й.

Прислав \$5 С. Дембицький.

Трейтон, Н. Й.

Збірка Люба Голінок \$21.80; Зложили по \$1: Л. Голінок, А. Шумська, П. Вірбан, Н. Савчук, О. Патроник, А. Дерев'яно, І. Докторук, Г. Глуток, М. Мрочко, В. Котаніца, М. Старовський, С. Барбірук, Р. Казимир, П. Горітас, С. Гладкий, З. Федорончик, Д. Кузик, О. Атанамон, С. Шилевич, В. Савула, В. Христо-рід К. Форостик, В. Гасич, решта дрібними.

Прислала Катерина Наконей \$2.

Філадельфія, Па.

Збірка Т. Вліш \$32; Зложили по \$5: Т. Вліш і К. Шпікула, решта дрібними.

Збірка В. Граб \$20; Зложили по \$10: В. Граб, Ю. Граб.

Збірка М. Сеник \$6; Зложили по \$1: М. Сеник, М. Вишняков, Г. Грицишин, М. Сампар, А. Гораш, П. Мокіс.

Збірка О. Останяк \$5; Зложили по \$1: М. Останяк, о. Е. Мількевич, М. Олексевич, І. Черник.

Збірка інж. Дубрівний \$6; Зложили по \$1: М. Михайлів, Р. Карбоник, решта дрібними.

Збірка В. Павлівський \$6; Зложили по \$5: В. Павлівський; по \$1: Л. Рогожинський.

Збірка О. Бережницький \$5.75; Зложили по \$1: О. Бережницький, Г. Дорожновський, С. Кулик, І. Кліш, решта дрібними.

Особисто прислали \$5: Г. Левуш.

Сейр, Па.

Прислав І. Г. Цибальський \$5.

Ембрідж, Па.

Збірка О. Литвин \$33; Зложили по \$2: О. Литвин; по \$1: А. Дзюла, І. Герас, А. Протиник, І. Антошкін, В. Стефаняк, С. Веліш, В. Табіш, І. Радю, В. Кудрик, В. Герик, П. Тошні, М. Дзюбінський, І. Піддурій, М. Радю, І. Фіріч, Т. Гайдук, І. Тиро, І. Кубай, В. Андрушків, В. Мідновський, В. Шалогіда, М. Гілиця, П. Вороновський, М. Драб, О. Гобін, О. Дзюбінська, І. Костюк, А. Хлеста, І. Протиник, А. Литвин.

Прислав С. Куріло \$1.

Бредок, Па.

Прислала К. Погранична \$1.

Дюкеан, Па.

Збірка П. Кореневич \$14; Зложили по \$1: П. Кореневич, М. Пелехій, А. Паланчик, І. Ракочі, І. Химінь, В. Валибура, Ю. Суранович, І. Сичко, А. Карпівська, С. Пичара, А. Кравчук; \$2: А. Романішини.

Честер, Па.

Збірка А. Огороднік \$5; Зложили по \$2: Г. Мотис, А. Огороднік; \$1: Ціхінський.

Потсдам, Па.

Збірка В. Любик \$3; Зложили по \$1: В. Любичини, о. Оуферко, В. Любик.

Гюстон, Тексас

306. Збірка П. Варабаш \$10; Зложили по \$5: П. Варабаш; по \$2: В. Варабаш; по \$1: О. Варабаш, В. Варабаш, Одарка Варабаш.

Шікаго, Іл.

32. Марія Команішин \$3.

47. Збірка П. Гладкий \$6.75; Зложили по \$1: Д-р І. Смух, Д-р В. Дробовський, Д-р П. Сеніца, Гр. Лозинський, Я. Михайлович, П. Гладкий, решта дрібними.

Нью Гейвен, Конн.

297. Лев Райнарчик \$1.

718. В. Глина \$2.

Морей, Кн.

34. Збірка Я. Купчинський \$5; Зложили по \$2: Лідія Придаткович; по \$1: Роман Придаткович, М. Бачинський, Я. Купчинський.

Огайо

982. М. Кузік \$1.

45. Д. Медельський \$1.

Дорчестер, Масс.

49. Збірка І. Волошук \$12.50; Зложили дрібними.

Сент Пол, Минн.

35. Збірка К. Качмарова \$2; Зложили по \$1: К. Качмарова та К. Качмарова.

Стемфорд